

DAGSINS MEINING

Enn ein ráðstevna

Seinastu vikurnar hava óvanliga nógv ráðstevnur verið hildnar í landinum. Eftir øllum at døma er hesin síður at skipa fyri ráðstevnum innan allar hugsandi greinar vorðin ein fastur táttur, nakað, sum er komið fyri at vera. Tað er sjálvandi skilgott, at vit eisini fáa serkøn fólk uttanfrá til slíkar ráðstevnur, tí hetta gevur fleiri føroyingum møguleika at vera við og fáa innlit og kunning frá royndum hjá øðrum. Hin møguleikin at føroyingar fara av landinum til ráðstevnur er so eisini ein partur av somu sök og nakað, sum eigur at gagna bæði landi og fólk.

Í dag verður enn ein ráðstevna fyriskipað í Norðurlandahúsinum. Tað er »Offshore Faroes 2003«, sum Oljunnufelagið undir Vinnuhúsinum stendur fyri. Hetta er 3. ferð, at tað verður skipað fyri slíkari ráðstevnu í Føroyum. Gott tað sama. Tá tað snýr seg um okkara landgrunn og framtíðina her so er rætt, at vit sjálvi skipa fyri ráðstevnu her heima. Tað er eisini gott, at hetta er afturvendandi tiltak á hvørjum ári, tí tað fáa vit møguleikan at gera støðuna upp og fáa sett teir neyðgu spurningarnar.

Evníð hesaferð er 2. útbjóðing og status yvir oljuleit-ingina. Vit fara at hoyra um, hvussu gongst við at loysa basaltknútar, tvs. at siggja og bora gøgnum basalt. Eisini fer kendt bretska oljuleitisturin Jeremy Cresswell at hugleiða um oljuleit-ingina á Atlantsmótinum. Annað áhugavert er eisini á skránni.

Ikki er neyðugt her at rekka upp, hvat er hent og hvør stóðan er í lutuni. Niðurstøðan í lutuni er tann, at tað tekur tíð at finna olju. Tað krevur tol. Hetta er læran vit fáa nærum alla aðrastaðni, Noregi, Danmark, Onglandi, Nigeria o.s.fr.

Nú um dagarnar varð skipað fyri ráðstevnu í Hetlandi í sambandi við, at liðin eru 25 ár, síðani teirra oljuvinnu byrjaði. Tað var tá oljuterminarurin Sullom Voe varð tikin í brúk. Nú oljan er farin at minka eru hetlandingar ikki ráðaleysir. Teir hyggja frameftir og vilja gera iløgur í verandi orkukeldur og selja streym frá vindorku til skotska meginlandið. Eisini siggja teir møguleikan í einum nýggju vinnuvegi, nevnliga at fáa lut í upp-høggingini av oljupallum.

Hvat Føroyum viðvíkur so kunnu vit vera við í øllum hesum trimum vinnuvegum. Framleiðslu av olju og gassi, um og tá hesi verða funnin, at gera iløgur í verandi orkukeldur og at fáa lut í upphøgging av oljupallum, um so er, at hetta er ein vinnuvegur vit megna og sum ikki kemur at nerva umhvørvið.

Víst hava vit nakað av læra av okkara grannum het-lendingum, og tí kemur Offshore Faroes eisini sum ein náttúrlig uppfylging av stóru ráðstevnu í Lerwick, har m.a. bretska orkumálaráðharrin lutótt. Eisini okkara ráðharrar var við umframt onnur umboð.

Sosialurin gevur í dag út stórt eykblað um olju- og fiskivinnu í sambandi við oljuráðstevnuna í Norðurlandahúsinum. Eisini fara vit í komandi bløðum at frætta meira frá ráðstevnuni í Hetlandi.

Sosialurin

Sosialurin

Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
 jan@sosialurin.fo
Bláðstjóri: Eirikur Lindenskov
 eirikur@sosialurin.fo
Figgjarleiðari: Jákup Mørk
 jakup@sosialurin.fo

Marknaðarleið: lysing@sosialurin.fo
 Finnbjørg Nattestad
 finnbjorg@sosialurin.fo
 Durita Simonsen durita@sosialurin.fo

Bláðfólk:

Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
 Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
 Edvard Joensen edvard@sosialurin.fo
 Heri á Rógvi heri@sosialurin.fo
 Ingrid Bjarnastein ingrid@sosialurin.fo
 Vilmond Jacobsen vilmond@sosialurin.fo
 Solby Eliassen solby@sosialurin.fo
 Dagfinn Olsen dagfinn@sosialurin.fo
 Ingi Rasmussen ingi@sosialurin.fo
 Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo

Ítróttur:

Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Myndamenn:

Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
 Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:

Postsmoga 231
 Nólsoyar Pálsgrøta 1, 700 Klaksvik
 tel. 458686 fax 458687
 e-post: klaksvik@sosialurin.fo

Sosialurin í Suðuroy:

tel. 375364 fax 375464
 tel. 220727

Sosialurin í Eysturoy:

Postsmoga 143, Saltangará
 tel. 447820 fax 449520
 tel. 228909

Sosialurin í Vágum:

360 Sandavágur
 tel. 333820, 220507 fax 333720
 e-post: edvard@sosialurin.fo
 e-post: vagar@sosialurin.fo

Uppseting/prent:

Uppseting: Hestprent
 Prent: Prentmiðstöðin

Útgevur:

Sp/f Sosialurin

Avgreiðsla:

Mán.-frí. 8-16
 Argjavegur 26,
 Tel. 341800, Fax 341801

Postadressa:

Postboks 76, 110 Tórshavn

E-mail:

post@sosialurin.fo
 lysing@sosialurin.fo
 lysingartorg@sosialurin.fo
 varp@sosialurin.fo

Bláðið verður prentað
 mánadag-fríggjadag klokkan 14⁰⁰

VIÐMERKINGAR

Hvar eru pengarnir

Bárður Nielsen
 løgtingslimur

Vit hava nú í fleiri ár hoyrt hvussu væl okkara sam-felag er stýrt figgjarliga og at mestsum allur blokk-stuðulin er settur á bók, men nú sær ikki út til at pengarnir eru til staðar kortini. Vit hava síðani 1998 móttikið umleið kr. 5.000 mió. í blokkstuði og er innistandandi í lands-banknum einans økt við kr. 1.200 mió. og í sama tíðarskeiði er kravið um minstainnlán økt við kr. 700 mió. Tað merkir, at av blokkinum eru kr. 3.800 mió. brúktar og tøkur pen-ingur landskassans hesi ári- ni er einans øktur við kr. 500 mió.

Hetta er í bestu tíðum í Føroyum nakrantíð, við góðum fiskiskapi og met-høgum fiskaprisum, men framtíðarútlitini eru ikki eins góð og tey hava verið. Spurningur má tí setast, um

figgjarliga stýringin hevur verið nøktandi ella um full-veldi hevur koyrt landi so langt út figgjarliga, at ringt verður at koma uppafur á turt.

Samlaða skattatrekkið á persónar er hesi ári niðri økt við 3% og nú eru fleiri upp-skot í tinginum um hægri avgjöld o.a. í eini seinastu roynd at fáa enn fleiri full-veldisskattir úr lumanum á føroysku borgarunum.

Um figgjarstýringin hevði verið nøktandi seinastu ári- ni, so hevði landskassin havt rikiligt at staði ímóti við, men veruleikin er bara tann, at nú brúk er fyri nøkrum krónum fyri at fáa

figgjarlógina at hanga sam-an eru pengarnir ikki til.

Skuldin hjá landskassa-num verður nú umfiggja soleiðis, at skuldin til danska statskassan minkar við kr. 2.000 mió. og hetta verður istaðin figgja við lánsbrøvum uppá 1.500 mió., ið hava eina lægri rentu uppá stuttstigt og 500 mió. verður tikið av gjald-føringum hjá landskassa-num.

Av lánsbrøvum er helvt-in ella kr. 750 mió. við 1. ára leypitíð og skal hetta sostatt endurfiggja longu komandi ár og er lítið sann-liklikt at rentustøði verður eins lágt sum nú og má tí roknast við, at rentuspar-ingin longu næsta ár verður minni enn hetta fyrsta árið.

Skuldin til danska stats-kassan var við eini fastari rentu uppá 5 % yvir 20 ár og var hetta ein sera lág renta tá ið hetta lánið bleiv veitt okkum í 1998, so øll ári fram til í fjórð hava vit havt eina sera stóra rentu-

sparing við hesum lánum. Støðan vit vóru í tá, gjørdi at vit neyvan høvdu fingið lán til eina rentu lægri enn 7%, so um vit roknað rentu-sparingina fyrsta árið vit fingi hetta statslánið er hon 2% av 5.000 mió. og svarar tað til eina sparing uppá kr. 100 mió. bara fyrsta árið.

Tað eru sera undrunar-vert at man drenar lands-kassan fyri likviditet, tá ið man komandi figgjarar fer at hava eitt gjaldføris-hall. Og er hetta als ikki í trá við politikkinn hjá verandi sam-gongu, sum hevur havt ætlanir um búskapargrunn til at figgja yvirgongdina til fullveldi, men nú full-veldispolitikkur er farin fallit er alt líka mikið, so tað er bara ein spurningur um tíð, til Tjóðveldisflokk-urin stingur halan millum beinini og rýmur úr sam-gonguni.

Áheitan á sambandstingmenn:

Broyting av FAS-skipanini

Finnleif Guttesen
 sambandsvefjari

Nú tit hava sett uppskot fram um at hjálpa rækju-flotanum, sum flest allir føroyingar kunnu taka undir við, við einari FAS-skipan har landi og komm-unurnar koma at gjalda, vil eg heita á tykkum um at seta uppskot fram um broytingar í FAS-skipanini, tí annars eru tit komnir í sama bás sum samgongan, um at blaka útreiðslur á kommunurnar og var tað vónandi ikki tykkara ætlan.

- Sum FAS-skipanin er í dag, gjalda allar komm-unurnar í Føroyum til skipanina, meðan bert landi og ein ella tvær

ein pengamaskina FAS-skipanin kann verða fyri Føroyar. Somuleiðis vil Tjóðveldisflokkurin hava greiðar linjur millum land og kommunur, so teir kunnu bert taka undir við einari skipan, har landi fær allar inntøkur-nar og rindar allar útreiðslurnar.

Tit missa einki við at hjálpa Fólkaflakkinum og Tjóðveldisflokkinum, við at seta uppskot fram um, at landi fær allar inntøkurarnar og rindar allar útreiðslurnar av FAS-skipanini.

Allar gjalda, ein fær inntøkurarnar

Grundgevingin fyri verandi skipan var, at hon skuldi verða solidariskt, menn

hetta er ikki veruleikin, tí allar kommunurnar skulu gjalda meðan bert ein fær inntøkurarnar.

Við seinra uppskotinum hevði Sambandsflokkurin hjálpt Føroyum til at blivið eitt sindur meiri sjálvbjarg-ið og er tað hart tiltrøngt, tí verandi samgonga hevur bert megna at minka um sínar útreiðslur við at blaka tær út á kommunurnar.

Sjálvandi kunnu aðrir skilgøðir tingmenn, sum eisini eru kommunustýris-limir, t.d. Kári Højgaard við lítillari undirtøku frá veljarunum fingið ágóða av, at hjálpt kommununum í hesum og øðrum málum.

Lýsingar

Freistir:	Tekstlýsingar	Størrí lýtisgar	Lýtisgar torgið	Heilsanir
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12

Størrí lýtisgar, sum nógv arbeiði stendst av, muðu vera inni í góðari tíð og aðrenn ásettu freistir.

Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Stødd:

Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarar er 4mm.

Innsent tilfar

Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðsl-an ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.